

volt esős napok nem is voltak kedvezők a hántásra, de azért az anyagok keveset szenvedtek s áruk métermázsánként 3 egész 4.₅ frt közt váltakozva szilárd irányzattal bir.

A franciaországi szőlőtermés kedvezőnek ígérkezik s ez a dongafa keresettségét nevezetesen megélénkíté úgy hogy ez alapon a dongaanyagok biztosan emelkedő árakra számíthatnak.

A vasuti talpfák általában szilárd kereslettel és jó árakra kelendők.

Nem mulaszthatjuk el felemlíteni még azt, hogy utóbbi időben két új fűrészfűrész építéséről értesülünk, egyiket a szász-regeni tutajkereskedő társulat állítja Uj-Szegeden, másikat pedig Popper Lipót Orsován, mind-két vállalat helyes gondolat s különösen ez utóbbi a lapunkban évek óta hangsúlyozott aldunai piaczkok felölelésére irányuló szerencsés számítás.

Franciaországban általában élénk az üzlet s Némethonban sincs hiány az anyagok keresettségében, csak hogy erről-felől természetesen jó nehéz féket tettek a szállító kocsikra, oda törekedvén még, hogy részökre a határszéli erdőkből a fa inkább gömbölyű állapotban szállitassék ki, hogy így a feldolgozással járó munkának értéke és gyümölcse az ő hasznukra váljék. Egyes piaczkokról ezuttal nem közlünk ártételeket, hanem utalunk multkori tudósításunkra.

Különfélék.

(.) **A magyarhoni erdők tenyészeti viszonyainak leírása.**
Nagy jelentőséggel bir báró Kemény Gábor földmívelési miniszter ur azon legujabb intézkedése, mely szerint az ország erdőségeinek s az ezekben előjövő fanemeknek és fajoknak, s az erdőgazdasági érdekből művelt és művelendő fák tenyészeti viszonyainak az erdészeti szaktudomány színvonalán álló igényeknek

megfelelő s az országos főerdőmester vezetése alatt a közlelbbi éveken át a czélból foganatosítandó leírását elrendelte, hogy ennek segélyével az erdőgazdaság megfelelő kezelése, az erdők helyes mivélése és felujítása iránt az egyes vidékek helyi viszonyainak szakszerű utmutató szolgáltassék. Ezen munka a folyó évben a lippai m. k. főerdőhivatal, a lugosi erdőigazgatóság, az orsovai erdőhivatal összes, a szászsebesi erdőhivatal kerületéből pedig a hunyadmegyei kincstári erdőknek, valamint az ezekkel szomszédos magán erdőknek az előbb megjelölt czélból leendő leírására terjed ki, s vele egyik kiválóbb szakemberünk Fekete Lajos selmeczi erdőakad. tanár lett megbizva. Erdészeti igényeinknek ily kiváló felismerése mig egyrészt gondos előrelátásról tanuskodik, másrészt bizonyosságul szolgál azon buzgalomról, melylyel ministerünk a magyar földmivelés ügyét s azzal erdészetünkét is szolgálja.

A vörösfenyő (Larix) honosítása Skótországbán. A mult század kezdetén a vörösfenyő még egészen idegen volt Skótiában. 1728-ban az Atholi herczeg hozatta be az első példányokat, és utódjai több generáció alatt folytatták ültetvényeit. Igy 1740. és 50. közt az akkori herczeg 1200 darabot ültettetett, és 1759-ben még 700-al többet, egy igen sovány, köves talaju domblejtön. Ezen ültetvény feltűnő jó sikert mutatván, fia és örököse John, nagyobb mértékben kezdte a vörösfenyőt ültetni, más fanemek mellőzésével, s alatta már 400 angol hold (acre) be lett fásítva, nagyobbbrészt silány sziklás hegyoldalokon. John herczeg 1774-ben halt meg, és fia 1783-ban 229.000 példánnyal szaporította a régibb ültetvényeket, melyekhez 1786. és 1791-ben még 500.000 hozzá tétetett. Ezt ily módon 1826-ig folytatván, ekkor már 14 millió vörösfenyőszáznál több állt, több mint 10.000 holdnyi területen. Azt tapasztalták, hogy a vörösfenyő ott 72 éves korában teljes érettségét és legmagasabb értékét éri el,

és hogy a fák számát 400-ra tanácsos leszállítani egy-egy holdon. Ily fák átlag köbtartalmát 50 lábra becsülve, egy köbláb árát pedig egy shillingbe (csak 50 kr) számítva, egy-egy acre pénzürtéke 1000 sterling fontra tétetett.

Igy állt a dolog a jelen század első harmada végén. 1873-ban ezen erdők állapotát következőképen írják le:

Az Atholi herczeg vörösfenyő erdősége 10.000 holdnál nagyobb testet képez, mely öt szakaszra oszlik, melynek mindegyike egy erdész kezelésére van bízva. Az utolsó években sokkal kevesebb fa vétetett igénybe hajók építésénél mint ezelőtt, vas lévén jelenleg a kedvelt hajóépítési anyag. Ennek folytán a vörös fenyőfának ára tetemesen leszállt, úgy hogy ma már nem 1000, de csak 150—200 st. fontba számítható egy-egy acre fakészletének értéke. Ezen kívül egy különös betegség kezdi a vörösfenyőt bántani, mely majdnem általános, s mely ellen még eddig sikeres orvoslást nem találtak. Ugy látszik, hogy légköri eredetű (atmospherikus); egy gombaféle kinövésével kezdődik a törzsön többnyire az ágak közelében, aztán a kérget a fától hólyagként elválasztja, és az alatta lévő helyen a fában rothadást okoz. Ezen korhadt helyek úgy néznek ki, mintha ott egy durva kéz ágat tört volna ki. Néhány év óta más fenyőnemeket és juharfákat kezdtek a vörösfenyő közé vegyíteni, mely utóbbiak különösen jó eredményt mutatnak.

Az 1743-ban ültettetett példányok némelyike 1795-ben 9 láb 3"-nyi körületet mutatott 4 lábnyi magasságban a föld színétől, 100 lábnyi hosszúság mellett. 1869-ben ugyanezen fák 16' körülettel és 120' magassággal bírtak.

Skót- és Angolországban, az Atholi hercegeken kívül több más földbirtokos is tett kisebb-nagyobb kísérleteket a vörösfenyővel, átlagban hasonló eredménynyel.

Egyszerű észlelési mód egy nagyobb fadarab megbírlására,

vajjon belsejében ép-e vagy nem. Talán nem általánosan ismert tény az, hogy a fa annál jobb hangvezető, minél tökéletesebb épsége. Így például egy hosszú fenyőrúd végén tisztán lehet a másik végén tett legkisebb karczólást hallani, s egy gerenda végén kalapáccsal tett legkönnyebb kopogtatás tisztán hallható az ellenkező végén. De azon esetre, ha a fadarab valamelyik része rothadó állapotban volna, annak egyfélélsége (homogeneitása) megzavartatnék és a hanghullámok utközben megtörtetnének. Ily módon könnyen meg lehet ítélni egy nagyobb fadarab belső állapotát, mely külsőleg semmi hibát sem mutat.

(J.) **A földmívelési miniszter kitüntetése.** Báró Kemény Gábor földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszter urnak a vaskorona rend I-ső osztályával történt kitüntetése alkalmából, a magyar erdészek részéről is kifejezést kívánunk adni a feletti örömrünknek, hogy szakavatott üdvös munkásságának ezen legfelső elismerésével azon közszolgálati érdemek lettek jutalmazva, melyeket az erdőgazdaság körén kívül a mezőgazdaság terén a talajjavítás érdekében a kultur mérnökség meghonosítása, továbbá a marhatenyésztés, borászat, gyümölcs-üzlet, az ipar terén annak állami gyámolítása, a háziipar taníttatása és terjesztése, s a kereskedelem érdekében tett számos intézkedése által elődeit túlhaladólag szerzett, s melyek a magyar földmívelés és közigazdaság hivei és a nemzet jobbjai részéről szintén kétségtelen elismerésben részesülnek!

(D.) **Kőorból fenmaradt tölgyfa.** A Vypusteki barlangban Kiritein mellett Morvaországban számos történelem előtti tárgy közt kőszközökkel lehasított tölgyfahasáb találtatott, mely égési helyeket mutatott. Jelenleg a tölgyerdő a barlang környékéről már egészen eltűnt. Ezen tényből a felfedező, a Hochstetter által felállított feltételt véli megerősíteni, melyszerint déli Csehország és Morvaország dombos vidéke azon

pont lehetett, honnan az őserdő minden oldalra előnyomulva a nagy diluviális pusztákat kiszorította. (Centbl. f. gesam. Forstw.)

Változások az erdészeti szolgálat körében. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister, D e r n y e i Antal m. kir. katasteri erdőbecslési felügyelőt, és C s i b y Lőrincz, m. kir. katasteri erdőbecslőt, k. al-erdőfelügyelőkké nevezte ki.

Magyarosodunk. Nikel Zsigmond m. kir. erdőakadémiai tanár nevét „Szécsi“-re; Stengel Gusztáv, m. kir. erdész pedig „Somkerek“-re változtatták. Éljenek a jó példáért!

Felhívás az 1881. évi erdészeti államvizsgák tárgyában.

A folyó évben erdészeti államvizsgát tenni szándékozók felhivatnak, hogy a vizsgatétel engedélyeért a fennálló vizsgálati szabályrendelet értelmében beadandó folyamodványukat, a szabályszerűleg szükséges okmányokkal és szakbeli leirással felszerelve, legkésőbb folyó év juliushó végéig, az erdészeti államvizsga-bizottság elnökéhez, Bedő Albert országos főerdőmesterhez (Budapest, Földmivelési miniszterium), bérmentve küldjék be.

Az államvizsgák megkezdésének napja a fennebb említett szabályrendelet 2. §-a értelmében fog annak idején közzétetni. — Budapest, 1881. juniushó 20-án.

F e l h í v á s.

Az Országos Erdészeti Egyesület igazgató választmányának f. évi márcziushó 19-én, az „Erdőhasználat“-tan megírására hirdetett pályázat ügyében hozott határozata alapján, a pályázatra beérkezett befejezetlen munka szerzője felhivatik, hogy annak visszavétele iránt alkalmas módon intézkedjék.

Budapest, 1881. évi június 15.

A titkári hivatal.